

STANDARD MORGEN

UTVIKLING AV COACHING SOM FAG OG
TJENESTELEVERANSE

PAUL O OLSON, DR PSYCH | EMCC NORGE

MASTER PRACTITIONER | AKKRED.VEILEDER

HOVEDPUNKTER

1. Trender i det globale markedet
2. Familietræerne for coaching
3. Coaching som eget fag?

STOR SPREDNING I TILBUD

Apper Chatbots
Ferdige moduler

- Privatcoaching, life coaching stabilt
- Executive coaching øker
- Team coaching eksploderer
- Coaching som konsulentverktøy øker
- Coaching internt øker (inkl. Kata)
- Agenter og virtuelle tjenester: CoachHub, BetterUp, ... vokser raskt, lavere priser

RETT FRA KURSTIL COACH?

Olson & Kochan (2015)

- 16 088 LinkedIn grupper med 'coaching', 'coach', eller 'coaches'
- 27 756 boktitler ditto på Amazon
- Regler for hva som er evidens: skal være fagfellevurdert, ikke bare egne meninger
- Hva undervises det i?

LinkedIn 28.8.2022 (2020)

- 4.170.000 'coacher' (6019.000)
- Norge 13.000 (16.122)
- Kan det være sant 😊

COACHING SOM FAG?

- Martin Seligman: “Coaching bringer psykologi til alle som trenger det”
- Emmy Van Deurzen: Vi lever ofte litt klønete, men det er ingen sykdom.
- Tåle kriser, sorg, nederlag og mindre depresjoner (resiliens)

- Coaching har utviklet seg til “kunsten å leve”
- Behov for det du ikke lærte på skolen
 - Dyp lytting, forstå andre, bygge broer, toleranse, inkludering (Dialog)
 - Få andre til å gjøre som du vil (Goleman’s Emosjonell intelligens)
 - Selvinnsikt og mestring (Vygotsky: zone of proximal development)

FAGUTVIKLING

FAMILIETREET ETTER FREUD

DET UBEVISSTE – 1930 - 1980

- Sigmund Freud? Anna Freud?
- Melanie Klein? Winnicott?
- Forsvarsmekanismer sentralt i tidlig Gestaltterapi og Psykodrama
- **MBTI** bygger på kvasi-jungianske ideer
- **Transaksjonsanalyse**
- **Tavistock-tradisjonen** (Bion, Foulkes) i AFF og Paul Moxnes' gruppeanalyse
- **Familiekonstellasjoner**

FAMILIETREET ETTER SKINNER OG BECK KOGNISJON OG ATFERD 1960 – NÅ

- Pavlov's hunder, og Vygotsky 1933
- Hebb's regel 1949
- Skinner, **atferdsanalyse**
- **NLP** (modellering og meta)
- Kognitiv-atferdsterapi (Ellis og Beck)
- **Kognitiv-atferdscoaching, MI, mentalisering**
- Kognitiv psykologi, Kahneman System/2
- Nevropsykiatri fMRI, CT, PET

HUMAN POTENTIAL MOVEMENT FRA CIRCA 1960

- En protest mot sykdomsbegrepet
 - 480+ terapier (= guruer), primalskrik og Woodstock, sensitivitetstrening, T-grupper, Esalen-workshops
- **Zen, reihki, yoga, meditasjon, ...eksistensielle/religiøse temaer**
- **Carl Rogers, Maslow, life coaching, Landmark retreats, Dale Carnegie**
- **Positiv psykologi (well-being)**

KAN COACHING LÆRE AV PSYKOTERAPI?

OLSON & KOCHAN (2015) + BARKHAM (2002,2003)

Gordon Paul (1967): “What treatment, by whom, is most effective for this individual, with that specific problem [or opportunity], and under which set of circumstances?”

Roth & Fonagy (1996). **What works for whom? +NICE Guidelines.**

Generasjon I (1950-1970). Fungerer psykoterapi? **Fungerer coaching? Ja**

Generasjon II (1960-1980). Hvilken fungerer best? Hvilke faktorer? Generelt

Generasjon III (siden 1970). Hvordan kan vi gjøre det mer kostnads-effektivt?

Generasjon IV (siden ca. 1985). Hvilke temaer, rekkefølge? → **Moderne psykoterapi**

NOEN UTFORDRINGER

FAGUTVIKLING

- Forskning på akseptert praksis (empiri) heller enn eksperimenter
- Vektlegger kvalitative metoder
- Etterhvert mye litteratur
- Må ha fagstab for å følge med

MARKED

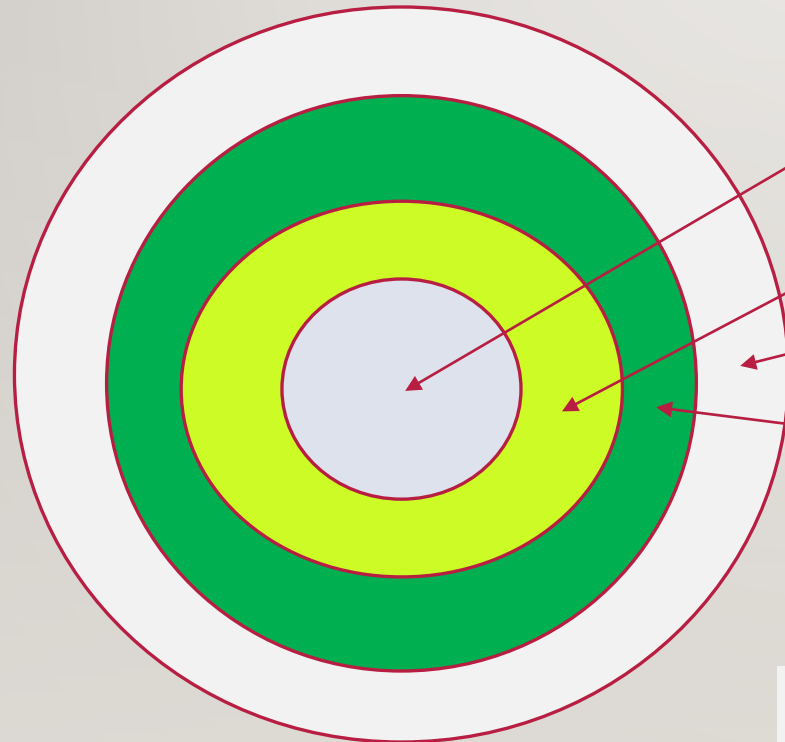
- Mange coacher går (tilbake) til HR
- Kjøpere har mer erfaring
- Flere store prosjekter f.eks. Ford CEM
- Agenter krever sertifiseringer
- Krav om EQF-LL fra EU
- Etske utfordringer blir viktigere

HVORDAN COACHING BLIR FAG

- Må ha både praksis og praksisteori (30 stp)
- Fagskole 1 årsenhet (60 stp) [senior]
- Jvf sykepleiefag 180 studiepoeng (3 år) bachelor
- **Yrkes-/livserfaring** er nødvendig for intuisjon
- **Evidens-basert**, mer praktisk enn akademisk
- **Fagstab**: lese fagbøker, håndbøker, fagartikler
- **Må kunne være del av bachelor-studier**

GENERIC COACH DEVELOPMENT (OLSON)

1 Self-concept (WMI): empathy, self-insight, patterns

Level 1

Core, basic

2 Session mastery: coaching as a way of being

Level 2

More depth

More methods

Prof dev

3 Always a context: your background as intuition

4 Larger process: what works when, for whom, ...

Level 3

Senior coach

Practice areas: (1) Performance & goals (2) Development and existential issues (3) Health, stress and well-being (4) Career navigation (5) Executive and leadership (6) Organisational/systemic.

- Source: Olson & Kochan (2015)

vCard Dr Paul O Olson